

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21.11.2007, sp. zn. 6 Tdo 1266/2007, ECLI:CZ:NS:2007:6.TDO.1266.2007.1

Číslo: 40/2008

Právní věta:

K naplnění skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. se vyžaduje „závažné jednání“ pachatele, tedy takové jeho jednání, které vykazuje výraznější intenzitu a je zpravidla soustavnější a jehož důsledkem bude maření nebo podstatné ztížení výkonu rozhodnutí ve smyslu znemožnění, případně znesnadnění dosažení účelu trestu či vazby.

Za splnění těchto předpokladů může být takovým závažným jednáním i nedovolená konzumace návykové látky odsouzeným ve věznici, pokud s ohledem na soustavnost či opakovanost konzumace, povahu a charakter požívané látky, její množství a vliv na chování odsouzeného v důsledku toho dochází alespoň ke znesnadnění dosažení účelu výkonu trestu odnětí svobody.

Za závažné jednání v tomto smyslu však nelze považovat ojedinělý méně intenzivní akt, který není způsobilý zmařit či podstatně ztížit výkon trestu odnětí svobody. Proto jednorázová nedovolená konzumace návykové látky (např. léku Diazepam) odsouzeným ve věznici je sice porušením ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, avšak není závažným jednáním ve smyslu § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 21.11.2007

Spisová značka: 6 Tdo 1266/2007

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí

Předpisy: § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání obviněného M. Š. zrušil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 10 To 189/2007, a rozsudek Okresního soudu v Rakovníku ze dne 5. 4. 2007, sp. zn. 2 T 64/2007, a současně okresnímu soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku ze dne 5. 4. 2007, sp. zn. 2 T 64/2007, byl obviněný M. Š. uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák., jehož se podle skutkových zjištění dopustil tím, že v přesně nezjištěné době od 14.05 hodin dne 12. 2. 2007 konzumoval ve výkonu trestu odnětí svobody v objektu věznice v O., psychotropní látku Diazepam, která je jako návyková látka ve smyslu § 2 písm. a) zák. č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uvedena v příloze č. 7 tohoto zákona, přičemž v době kolem 14.05 hodin dne 12. 2. 2007 mu byl ve zdravotnickém středisku v této věznici proveden kontrolní odběr vzorku moči, jejíž prvotní orientační toxikologické vyšetření bylo pozitivní, a následným laboratorním toxikologickým rozbohem v Ústavu soudního lékařství a toxikologie v P. byla potvrzena přítomnost výše uvedené návykové látky, přestože obviněnému M. Š. v předmětné době lékař neordinoval žádné léky obsahující tyto látky, čímž měl obviněný závažným způsobem porušit ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

Za tento trestný čin byl obviněný M. Š. odsouzen podle § 171 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců nepodmíněně, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou.

O odvolání, které proti tomuto rozsudku podal obviněný M. Š., rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 5. 6. 2007, sp. zn. 10 To 189/2007, jímž podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. při nezměněném výroku o vině trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. odsoudil obviněného podle § 171 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 2 měsíců, pro jehož výkon jej zařadil do věznice s ostrahou.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Praze podal obviněný M. Š. dovolání, přičemž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný s poukazem na komentář k trestnímu zákonu vyjádřil přesvědčení, že skutková podstata trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. vyžaduje závažné jednání mařící účel trestu např. v podobě soustavného poskytování drogy odsouzeným a usnadňování jejich nedovolené činnosti. Jak podle obviněného vyplývá z tohoto příkladu, zpravidla nepůjde o jednání jednorázové, ale jako trestný čin může být postiženo jen jednání soustavnější, intenzivnější a výrazněji mařící účel trestu vymezený v § 23 tr. zák., především jeho výchovnou složku. Teprve takové jednání považuje obviněný za dosahující stupně společenské nebezpečnosti trestného činu. Přitom podle názoru obviněného bylo v jeho trestní věci zjištěno pouze tolik, že požil drogu (ač mimovolně), a to bez údajů o jejím množství či vlivu na jeho chování apod. Obviněný se domnívá, že v jeho případě nebyly naplněny zákonné znaky uvedeného trestného činu, a současně zdůraznil také nedostatek společenské nebezpečnosti jednání, které je mu kladeno za vinu. Proto nepřichází v úvahu, aby byl uznán vinným trestným činem a aby mu byl uložen trest, ale jeho trestní věc by měla být postoupena podle § 222 odst. 2 tr. ř. k projednání řediteli věznice v O.

K dovolání obviněného M. Š. se vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství. Ten ve vztahu k námitce vytýkající nesprávnou právní kvalifikaci posuzovaného skutku přisvědčil dovolání obviněného, protože napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Podle státního zástupce ze skutkové věty odsuzujícího rozsudku ani z příslušných pasáží odůvodnění rozhodnutí soudů obou stupňů není zřejmé, jaké množství Diazepamu měl obviněný dne 12. 2. 2007 konzumovat. Navíc, jak je podle státního zástupce patrné ze skutkových zjištění, provedeným dokazováním nebylo zjištěno nic, z čeho by bylo možno usuzovat, že v případě obviněného šlo o soustavnou (nikoli jednorázovou) konzumaci tohoto léku, a rovněž není zřejmé, v čem konkrétně mělo spočívat závažné maření účelu trestu ve smyslu § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. porušením ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Proto státní

zástupce navrhl zrušit napadený rozsudek odvolacího soudu i jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně a tomuto soudu přikázat nové projednání a rozhodnutí věci.

Nejvyšší soud dospěl mimo jiné k následujícím závěrům.

Objektem trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 tr. zák. je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů. Zákonný znak vyjádřený formulací „maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí“ znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáno, fakticky v důsledku jednání pachatele není vykonáno a ani ho nelze vykonat, nebo je vykonáno jen za podstatně ztížených podmínek viz Šámal, P., Púry, F., Rizman, S. Trestní zákon. Komentář. II. díl. 6., doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck 2004, s. 1030.

Podle § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody je odsouzeným zakázáno vyrábět, přechovávat a konzumovat alkoholické nápoje a jiné návykové látky, vyrábět a přechovávat předměty, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví. Látka (lék) Diazepam je jako psychotropní látka ve smyslu zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, uvedena v příloze č. 7 tohoto zákona.

K tomu dále Nejvyšší soud zdůrazňuje, že pro naplnění znaků trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. se vyžaduje závažné jednání, tedy jednání vykazující výraznější intenzitu a zpravidla soustavnější, jehož důsledkem bude maření nebo podstatné ztížení výkonu rozhodnutí ve smyslu znemožnění, případně znesnadnění dosažení účelu trestu či vazby. Podle konstantní judikatury obecných soudů se za závažné jednání směřující ke zmaření účelu vykonávaného trestu odnětí svobody, jím je naplněn uvedený znak trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, považuje soustavné poskytování drog odsouzeným a usnadňování nedovolené činnosti odsouzených (viz rozhodnutí pod č. [12/1979-II](#). Sb. rozh. tr.). Naopak odmítání stravy, resp. jiné úmyslné sebepoškozování obviněného není trestným činem podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. a takové jednání může být postiženo pouze pořádkovým opatřením ředitele věznice (viz rozhodnutí pod č. [51/1980](#) Sb. rozh. tr.). Závažným jednáním proto nebude ojedinělý méně intenzivní akt, který není reálně spojen s mařením či podstatným ztížením výkonu rozhodnutí. Závažnost jednání je třeba posuzovat podle jeho povahy, rozsahu, intenzity, délky jeho trvání a následku ve vztahu ke stupni porušení zájmu chráněného ustanovením § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. (srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2003, sp. zn. [5 Tdo 794/2003](#)).

Navíc v daných souvislostech je na místě ještě připomenout, že podle § 3 odst. 2 tr. zák. není čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. Jak je zřejmé z této zákonem stanovené zásady (z tzv. materiálního pojetí trestného činu), některá jednání, jež v konkrétní podobě nedosahují určité minimální výše nebezpečnosti pro společnost, nejsou trestnými činy, i když jinak (formálně) naplňují znaky určité skutkové podstaty.

Ke skutkovým zjištěním, která soud prvního stupně vyjádřil v popisu skutku ve výroku o vině svého rozhodnutí, v odůvodnění uvedl, že obviněný M. Š. v době popsané ve výroku rozsudku konzumoval ve výkonu trestu odnětí svobody v objektu věznice v O. psychotropní látku Diazepam a takto závažným způsobem porušil ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Mezi tímto jeho úmyslným jednáním a následkem je dán příčinný vztah, a zjištěné jednání proto vykazuje všechny znaky skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. Při hodnocení stupně společenské nebezpečnosti trestné činnosti obviněného vycházel soud prvního stupně z ustanovení § 3 odst. 4 tr. zák., přičemž obviněný porušil zájem společnosti na řádném a nerušeném výkonu trestu odnětí svobody. Stupeň společenské nebezpečnosti je podle názoru soudu prvního stupně zvyšován tím, že obviněný se

dopustil trestné činnosti právě ve výkonu trestu odnětí svobody, ačkoli vzorným chováním měl obviněný prokázat, že tento trest plní svůj účel. Stupeň nebezpečnosti je pak zvyšován též osobou obviněného, který již byl opakovaně ve výkonu trestu odnětí svobody. Soud prvního stupně neshledal žádné polehčující okolnosti a obviněnému přitěžuje, že v minulosti byl ve výkonu trestu odnětí svobody.

Uvedené závěry soudu prvního stupně však s ohledem na shora rozvedená teoretická východiska nemohou obstát. Podle názoru Nejvyššího soudu nelze považovat za trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí ve smyslu § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák. jakékoli porušení ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody, nýbrž jen závažné jednání ve výše vyloženém smyslu, které svou podstatou maří účel výkonu trestu odnětí svobody podle § 23 odst. 1 tr. zák. K tomu, aby bylo možno kvalifikovat konzumaci návykové látky odsouzeným jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák., musela by být tato konzumace svým charakterem a povahou (včetně společenské nebezpečnosti) srovnatelná s ostatními druhy jednání, jež odsouzeným ve výkonu trestu odnětí svobody zakazuje ustanovení § 28 odst. 3 písm. b) zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (tj. s výrobou a přechováváním předmětů, které by mohly být použity k ohrožení bezpečnosti osob a majetku nebo k útěku, nebo které by svým množstvím nebo povahou mohly narušovat pořádek anebo poškodit zdraví), a srovnatelná s ostatními případy trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. a) až e) tr. zák. a zároveň podstatně závažnější než kázeňský přestupek podle § 46 odst. 1 zák. č. 169/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jímž může být rovněž porušení (méně závažné) zákazu výroby, přechovávání a konzumace návykových látek stanoveného podle § 28 odst. 3 písm. b) výše označeného zákona.

Jak již bylo zmíněno výše, závažnost jednání směřujícího k maření výkonu určitého úředního rozhodnutí je nutné posuzovat podle povahy takového jednání, jeho rozsahu, intenzity, délky jeho trvání a následku ve vztahu ke stupni porušení zájmu chráněného ustanovením § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák.

Ze skutkové věty výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně v posuzované věci ani z jeho odůvodnění ovšem podle názoru Nejvyššího soudu nevyplývá nic jiného, než že obviněný M. Š. v přesně nezjištěné době od 14.05 hodin dne 12. 2. 2007 konzumoval ve výkonu trestu odnětí svobody psychotropní látku Diazepam, a to za situace, kdy mu lékař neordinoval žádné léky obsahující tuto látku. Soud prvního stupně pak neučinil žádná skutková zjištění o tom, že by jednání obviněného bylo významnější intenzity, že by bylo opakované, soustavnější, a nezjistil množství požitých psychotropních látek ani její vliv na chování obviněného. V souvislosti s tím není ani zřejmé, jakou měrou zmíněné jednání obviněného ovlivnilo dosažení účelu trestu odnětí svobody, který v dané době obviněný vykonával ve věznici v O.

Odvolací soud sice shledal, že skutkové a právní závěry soudu prvního stupně jsou správné, učinil tak ovšem přes zjištění, podle něhož šlo o případ jen jednorázového nevelkého rozsahu. Uvedené zjištění ovšem odvolací soud náležitě nevyhodnotil při právní kvalifikaci posuzovaného skutku ze všech hledisek shora rozvedených, ale přihlédl k této okolnosti toliko při ukládání trestu.

Proto Nejvyšší soud uzavřel, že soudy nižších stupňů shledaly obviněného M. Š. vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. f) tr. zák., aniž by pro to měly náležitý podklad v učiněných skutkových zjištěních. Jinak řečeno, skutková zjištění soudů nižších stupňů nepostačují k tomu, aby mohl být učiněn spolehlivý závěr o naplnění formálních znaků a materiální stránky předmětného trestného činu. Podané dovolání obviněného je proto důvodné.

Vzhledem k tomu Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Praze i jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Rakovníku, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí,

pokud tím pozbyla podkladu. Nejvyšší soud pak přikázal Okresnímu soudu v Rakovníku, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.